

Miðvikudaginn 1. júní 1988.
 Nr. 267/1986. **Normex hf.**
 (Guðjón Steingrímsson hrl.)
 gegn
Kristófer Magnússyni
 (Sigurður Georgsson hrl.)

Vinnusamningar. Fjárnám.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Guðmundur Skaftason, Benedikt Blöndal og Guðrún Erlendsdóttir.

Áfrýjandi skaut máli þessu til Hæstaréttar með stefnu 3. október 1986, að fengnu áfrýjunarleyfi sama dag, samkvæmt heimild í 2. mgr. 20. gr. laga nr. 75/1973. Hann krefst þess aðallega, að hann verði sýknaður af öllum kröfum stefnda og að hin áfrýjaða fjárnámsgerð verði úr gildi felld, en til vara að honum verði gert að greiða lægri fjárhæð en héraðsdómur dæmdi. Þá krefst hann málskostnaðar í héraði og fyrir Hæstarétti.

Stefndi krefst staðfestingar hins áfrýjaða dóms, þó þannig að í stað dómvaxta til greiðsludags verði dæmdir dómvextir til 14. apríl 1987, en dráttarvextir, sem Seðlabanki Íslands ákveður samkvæmt 10. gr. laga nr. 25/1987, frá þeim degi til greiðsludags. Þá krefst hann þess, að vextir áfallnir eftir 14. apríl 1987 bætist við höfuðstól á 12 mánaða fresti, í fyrsta sinn 14. apríl 1988. Þá krefst stefndi staðfestingar fjárnámsgerðar frá 9. júní 1986 í fógetarétti Garðakaupstaðar, og loks krefst hann málskostnaðar fyrir Hæstarétti.

Með skírskotun til forsendna hins áfrýjaða dóms ber að staðfesta hann um annað en vexti frá 14. apríl 1987, og fer um vexti eins og í dómsorði greinir.

Hafna ber kröfu stefnda um dráttarvexti og vaxtavexti, enda er henni sérstaklega mótmælt og hún ekki höfð uppi fyrir héraðsdómi.

Staðfesta ber fjárnám, sem gert var í fógetarétti Hafnarfjarðar og Garðakaupstaðar 9. júní 1986 í eignum áfrýjanda.

Rétt þykir, að áfrýjandi greiði stefnda 45.000,00 krónur í málskostnað fyrir Hæstarétti.

D ó m s o r ð:

Hinn áfrýjaði dómur er staðfestur, þó þannig, að frá 14. apríl 1987 til greiðsludags skulu vextir vera hæstu innlánsvextir samkvæmt auglýsingum Seðlabanka Íslands, sbr. vaxtalög nr. 25/1987.

Áfrýjandi, Normex hf., greiði stefnda, Kristófer Magnússyni, 45.000,00 krónur í málskostnað að viðlagðri aðför að lögum.

Dómur bjarþings Hafnarfjarðar 6. mars 1986.

I.

Mál þetta sem dómtekið var hinn 5. mars 1986 hefur Kristófer Magnússon tæknifræðingur, nnr. 5949-7499, Fjóluhvammi 14, Hafnarfirði, höfðað fyrir dóminum með stefnu birtri 18. október 1985, gegn hlutafélaginu Normex, nnr. 6655-1059, Lyngási 8, Garðabæ.

Stefnandi gerir þær kröfur í málinu að stefndi verði dæmdur til að greiða sér skuld að fjárhæð kr. 325.636,00 auk 22% ársvaxta frá 1. júlí 1985 til stefnubirtingardags, en dómvexti frá þeim degi til greiðsludags.

Þá verði stefndi dæmdur til að greiða stefnanda málskostnað samkvæmt gjaldskrá Lögmannafélags Íslands.

Til vara krefst stefnandi annarrar og lægri fjárhæðar auk málskostnaðar.

Af hálfu stefnda er þess krafist aðallega að stefndi verði algerlega sýknaður af dómkröfum stefnanda og stefnandi dæmdur til að greiða honum málskostnað að mati domsins, en til vara að dómkröfur verði lækkaðar verulega og málskostnaður verði látinn niður falla.

II.

Stefnandi Kristófer hóf störf sem framkvæmdastjóri hjá Normex hf. hinn 9. apríl 1985. Hann lét af störfum þar hinn 10. júní sama ár.

Áður en stefnandi réðst sem framkvæmdastjóri stefnda hafði hann unnið fyrir stefnda hönnunar- og teiknivinnu samkvæmt reikningi.

Dómkröfu sína sundurliðar stefnandi þannig:

1. Laun og launatengd gjöld:

Laun frá 9/4 - 30/4 1985	18 dagar	kr. 58.666,00
“ “ 1/5 - 31/5 1985	1. mán.	“ 80.000,00
“ “ 1/6 - 10/6 1985	10 dagar	“ 26.666,00
		kr. 165.332,00

Yfirvinna apríl 59,5 st. á 800,-	kr. 47.600,00	
“ maí 119,5 st. á 800,-	“ 95.600,00	
“ júní 17,5 st. á 800,-	“ 14.000,00	“ 157.200,00
		kr. 322.532,00
Gjaldfallið orlof apríl '85, 10.17%		“ 10.807,00
		kr. 333.339,00

Innborgað inn á laun frá 9/4 '85 til 26/6 '85

kr. 80.000,00

kr. 253.339,00

Hlutur KM í lífeyrissjóði 4% af 165.332,00

kr. ÷ 6.613,00

kr. 246.726,00

Lífeyrissjóðsgjald til lífeyrissjóðs tæknifræðinga 6% af 165.332,00

kr. 9.920,00

kr. 256.646,00

2. Akstur 200 km á viku á tímabilinu 9/4 '85 til 10/6 '85 alls 9 vikur eða alls $200 \times 9 = 1800$ km.

1800 km á 10.55 kr. 18.990,00

kr. 18.990,00

3. Hönnunar- og teiknivinna áður en stefnandi réðst sem framkvæmdastjóri til stefnds.

Unnið við teikningar, vettvangskönnun og fundahöld með Sævari Svavarssyni. Teiknaðar voru 660L tvöfalt ker, 310L tvöfalt ker, 230-330L einfalt ker, flaga-bretti og 70-90L kassabretti. Gerðar ýmsar skyssur og tillögur. Kynnt sér hönnun á sundlaug kr. 98.660,00

Innborgað kr. 48.060,00

kr. 98.060,00 kr. 48.060,00

Mismunur skuld kr. 50.000,00

Samtals nema ofangreindar fjárhæðir, kr. 256.646,00 + kr. 18.990,00

+ kr. 50.000,00 = stefnufjárhæðin, kr. 325.636,00.

Stefndi vill á hinn bóginn stilla uppgjóri málsaðila þannig upp:

Umsamin vinnlaun kr. 10.000,00 á

viku frá 9.4. 1985 - 7.6. 1985 kr. 90.000,00

Greitt Kristófer Magnússyni skv.

dómsskjölum nr. 9 - 17 kr. 90.000,00

Greiddar nótur fyrir Kristófer skv.			
dskj. 18 - 22	kr.	2.014,00	
Samtals greitt	kr.	92.014,00	
Frádráttur af launum til lífeyrissjóðs			
TFÍ 4% af kr. 90.000,00	kr.	3.600,00	
Greiðslur og frádráttur samtals	kr.	95.614,00	
Mismunur, skuld Kristófers			kr. 5.614,00
	kr.	95.614,00	kr. 95.614,00
Skuld Normex hf. við lífeyrissjóð TFÍ	kr.	3.600,00	
+ 3.600 x 1.5	kr.	5.400,00	
Samtals	kr.	9.000,00	
Skuld Normex hf. við Póstgírastofuna			
orlofsfé kr. 90.000,00 x 10.17%	kr.	9.153,00	
Til skuldajöfnunar skuld Kristófers	kr.	(5.614,00)	
Ógr. orlof skv. því	kr.	3.539,00	

III.

Aðilar deila um efni ráðningarsamnings stefnanda sem var munnlegur og ekki gerður í áheyrn vitna.

Stefnandi kveður hafa samist um 80.000 króna mánaðarlaun auk greiðslu fyrir yfirvinnu þegar hún væri unnin og greiðslu fyrir notkun á eigin bíl.

Stjórnarformaður stefnda, Sævar Svavarsson, sem annaðist af stefnda hálfu samningsgerð við stefnanda, kveður hafa verið samið um 40.000 króna mánaðarlaun, greiðsla fyrir yfirvinnu innifalin. Ennfremur hafi verið samið um að stefnandi fengi launauppbót, prósentur, þegar hagar fyrirtækisins batnaði, en reksturinn gekk illa og framleiðsla var lítil þegar stefnandi hóf störf. Ekki kvað stjórnarformaðurinn það hafa verið nánar skilgreint við hvað prósentur ættu að miðast, t.d. hvort um ætti að vera að ræða prósentur af hagnaði eða prósentur af veltu eða þá prósentur af einhverju öðru, umræður hafi einfaldelga ekki verið komnar svo langt, meiningin hafi verið að semja nánar um þetta þegar framleiðslan hefði náð sér á strik og hagar fyrirtækisins vænkaðist. Ágreiningslaust er að hagar fyrirtækisins var ennþá bágur er stefnandi lét af störfum.

Stefnandi fékk jafnan greiddar kr. 10.000,00 á viku, samkvæmt framlögðum kvittunum, eða samtals kr. 90.000,00, en ekki kr. 80.000,00 eins og hann heldur fram.

Einnig hefur stefndi tínt til matar- og leigubílareikninga samtals að fjárhæð kr. 2.014,00 sem hann vill skuldajafna við hugsanlega kröfu stefnanda.

Stjórnarformaðurinn mótmælti því ekki að stefnandi hafi átt að fá

akstursgreiðslu fyrir notkun á eigin bíl og þá samkvæmt kílómetrataxta ríkisstarfsmanna. Þær hafi þó verið skilyrtar að því leyti að stefnandi hafi átt að skila akstursskýrslu þannig að hægt væri að færa aksturskostnaðinn á einstök verk og fyrirtækið fengi hann þannig endurgreiddan. Þetta hafi stefnandi algerlega vanrækt. Raunar kvað stjórnarformaðurinn reynsluna hjá fyrri og síðari framkvæmdastjórum fyrirtækisins þá að um 25% akstursreikninga tækist að færa á einstök verk, en um 75% yrði fyrirtækið að bera. Stjórnarformaðurinn kvað 200 km á viku vera í hærri kantinum.

Stefnandi hélt því fram að þann tíma sem hann vann hjá fyrirtækinu hafi engin reikningsverk verið unnin, um hafi verið að ræða framleiðslu vöru sem seld var á umsömdu verði en ekki eftir reikningi og því ekki um það að ræða að fyrirtækið innheimti akstursreikninga sérstaklega.

Til stuðnings yfirvinnukröfu sinni hefir stefnandi lagt fram dagbók sína, þar sem hann hefir skráð hvenær hann hóf störf dag hvern, helstu verkefni dagsins og hvenær hann hætti að kvöldinu. Því er ómótmælt að dagbókin komi heim og saman við framlagða yfirvinnuskýrslu stefnanda.

Sú fullyrðing stefnanda að hann hafi fært dagbókina jafnóðum hefir ekki verið gerð tortryggileg, þvert á móti bendir gervi dagbókarinnar eða útlit frękar til þess að hún sé samtímaheimild.

Stefnandi hefir kallað fyrir dóminn sem vitni tvo starfsmenn stefnda á þessum tíma, þá Reyni Dagbjartsson og Holgeir Jónsson. Báðir báru þeir að stefnandi hefði iðulega verið við vinnu utan venjulegs vinnutíma. Einnig að hann hefði notað bíl sinn mikið í þágu fyrirtækisins og einnig látið starfsmenn þess fara á honum í sendiferðir.

Sem fyrr er greint krefur stefnandi um kr. 50.000,00 vegna hönnunarvinnu og teikninga fyrir stefnda áður en hann hóf störf sem framkvæmdastjóri, þ.e. fyrir $98.060,00 \div \text{innborgað kr. } 48.060,00 = 50.000,00$.

Stefndi kveðst hafa greitt stefnanda kr. 99.314,15 en ekki kr. 50.000,00 fyrir þessa vinnu, og hefir lagt fram svofellt yfirlit um þær greiðslur:

11/10 '84 áv. nr. 4039775	kr. 9.000,00
12/11 '84 áv. nr. 4070521	" 6.000,00
11/12 '84 áv. nr. 4092114	" 58.534,95
21/12 '84 áv. nr. 4099274	" 5.790,00
22/2 '85 áv. nr. 4167488	" 19.989,20
	kr. 99.314,15

Stefnandi hefur haldið því fram að hann hafi unnið fleira fyrir stefnda en fram kemur á framlögðum reikningum í máli þessu, hér sé um að ræða greiðslur á þeirri vinnu. Ekkert hefir stefnandi skýrt þetta nánar.

Óumdeilt er að stefnandi gerði ekki kröfur þær er mál þetta snýst um

fyrir en eftir að hann lét af störfum. Undantekning er þó krafa vegna teikni- og hönnunarvinnu. Framkvæmdastjóri stefnda viðurkennir að um það leyti sem stefnandi réð sig hafi hann talið sig eiga hjá fyrirtækinu um kr. 40.000,00 vegna þessarar vinnu.

Stefnandi hefur lagt fram launatöflu Félags tæknifræðinga. Ekki hefir hann þó bent á hvar hann telji að skipa hefði átt sér í launaflokk ef farið væri eftir þeirri töflu og ekki notað hana til þess að rökstyðja eða reikna út varakröfu.

Álit réttarins.

Stefnanda hefir ekki tekist að sanna að hann hafi náð samningi við stefnda um hærri föst mánaðarlaun en hann fékk greidd og veitti fyrirvara- laust viðtöku, kr. 40.000,00 á mánuði eða nánar tiltekið kr. 10.000,00 á viku.

Ekki gerir stefnandi neina kröfu til launauppbótar í prósentum á grund- velli yfirlýsinga stjórnarformanns stefnds um tilvist samkomulags þar um.

Talningu stefnanda á yfirvinnustundum er óhnekkt. Stefnda hefir ekki tekist að sanna að stefnandi hafi samið um að vinna yfirvinnu án þess að fá fyrir hana greitt. Í stefnukröfu er miðað við að yfirvinnustund eigi að greiðast með 1% af föstum mánaðarlaunum og þykir sú viðmiðun hér rétt og eðlileg.

Stefnandi miðar orlofskröfu sína við 10,17% bæði á föst laun og yfir- vinnu. Stefndi hefir ekki mótmælt því sérstaklega að sú reikningsaðferð sé rétt og verður henni því beitt hér. Stefndi hefir ekki haldið fram að hann hafi greitt orlofsfé stefnanda af yfirvinnu til póstgíróstofunnar, en stefn- andi getur sjálfur kafið um orlofsféð án milligöngu hennar.

Í kröfugerð sinni byggir stefnandi sjálfur á því að lífeyrissjóðstillag laun- þega 4% eigi að dragast frá launum hans. Hann er ekki réttur aðili að því að krefja um lífeyrissjóðstillag atvinnurekanda 6%.

Stefnandi hefir ekki hnekkt því að stefndi hafi greitt honum kr. 99.314,00 vegna sömu teikni- og hönnunarvinnu og hann krefur fyrir í máli þessu og að 98.060,00 króna reikningur hans sé því að fullu greiddur.

Stefndi hefir sýnt fram á það með framlagningu kvittana að hann hefir greitt stefnanda kr. 90.000,00 sem er sama fjárhæðin og föst mánaðarlaun hans áttu að vera samkvæmt framansögðu.

Ekki þykir ástæða til að taka til greina til skuldajafnaðar þá ómerkilegu matar- og leigubíla-reikninga að fjárhæð kr. 2.014,00 er áður er að vikið.

Samkvæmt þessu verða úrslit málsins þau, að stefnda ber að greiða stefn- anda eftirtalдар fjárhæðir:

Yfirvinna 196.5 st. á kr. 400,-	kr. 78.600,00
Orlof 10,17% á kr. 78.600,-	“ 7.994,00
Bilkostnaður	“ 18.990,00
	kr. 105.584,00
Frá dregst lífeyrissjóðstillag 4% af kr. 90.000,-	“ 3.600,00
Skuld stefnda	kr. 101.984,00

Málskostnaður ákveðst kr. 31.000,00.

Már Pétursson héraðsdómari kvað upp dóm þennan.

Fjárnámsgerð fógataréttar Hafnarfjarðar/Garðakaupstaðar 9. júní 1986.

Ár 1986 mánudaginn 9.6. er fógataréttur Hafnarfjarðar/Garðakaupstaðar settur að Lyngási 8 og haldinn með undirrituðum vottum af Rúnari S. Gíslasyni ftr.

Fyrir er tekið fógatamálið: Kristófer Magnússon gegn Normex hf.

Fógeti leggur fram nr. 1 gerðarbeiðni, nr. 2 dóm og nr. 3 birtingarvottorð.

Fyrir gerðarbeiðanda mætir Sigurður Georgsson hdl. og krefst fjárnáms fyrir kr. 101.984,00 með 22% ársvöxtum frá 1.7. 1985 til 18.10. '85, 36% ársv. f.þ.d. til 1.2. '85, 39% ársv. f.þ.d. til 1.3. '86, 19% ársv. f.þ.d. til 11.3. '86, 20% ársv. f.þ.d. til 1.4. '86, 15,5% ársv. f.þ.d. til greiðsludags, kr. 1.190,00 fyrir gerðarbeiðni, kr. 774,00 í kostnað af birtingu dóms, kr. 31.000,00 í málskostnað auk kostnaðar við gerðina og eftirfarandi uppboð/innheimtuaðgerðir, allt á ábyrgð gerðarbeiðanda.

Skrifstofa gerðarpóla er hér til húsa. Fyrir hann mætir að tilhlutan fógeta Aðalbjörg Garðarsdóttir sem starfar hér.

Mætta kveðst aðspurð ekki greiða kröfu gerðarbeiðanda. Fógeti áminnir mættu um sannsögli og skorar á hana að benda á eignir til fjárnáms. Mætta vísar á starfsemi gerðarpóla að Suðurhrauni 1, Hafnarfirði. Rétturinn er fluttur að Suðurhrauni 1. Af hálfu gerðarpóla mætir Sævar Svavarsson stjórnarformaður gerðarpóla. Aðspurður kveðst mætti ekki greiða, en bendir á til fjárnáms taliu, teg. Demande, tvö 660 lítra mót og Settangamót. Að kröfu umboðsmanns gerðarbeiðanda og ábendingu mætta lýsir fógeti yfir fjárnámi í eignum gerðarpóla: taliu, teg. Demande, 660 lítra móti og Settangamóti, allt staðsett hér að Suðurhrauni 1, Hafnarfirði. Fallið er frá virðingu.

Fógeti gætir leiðbeiningarskyldu sinnar gagnvart mætta, sem er ólöglerður, og brýnir m.a. fyrir honum að ekki megi ráðstafa hinu fjárnúmnda á nokkurn hátt, er fari í bága við gerð þessa, að viðlagðri ábyrgð að lögum.

Upplesíð, staðfest. Gerðinni lokið.